

Suvestinė redakcija nuo 2023-04-18

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2007, Nr. [29-1061](#), i. k. 1072330ISAK0003D-97

Nauja redakcija nuo 2023-04-05:

Nr. [3D-214](#), 2023-04-04, paskelbta TAR 2023-04-04, i. k. 2023-06368

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL BULVIŲ ŽIEDINIO PUVINIO FITOSANITARINĖS KONTROLĖS IR FITOSANITARIJOS PRIEMONIŲ TAIKYMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2007 m. vasario 28 d. Nr. 3D-97

Vilnius

Vadovaudamasis 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/2031 dėl apsaugos priemonių nuo augalų kenkėjų, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 652/2014 ir (ES) Nr. 1143/2014 ir panaikinamos Tarybos direktyvos 69/464/EEB, 74/647/EEB, 93/85/EEB, 98/57/EB, 2000/29/EB, 2006/91/EB ir 2007/33/EB, su visais pakeitimais, 2022 m. liepos 11 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2022/1194, kuriuo nustatomos *Clavibacter sepedonicus* (Spieckermann & Kotthoff 1914) Nouioui *et al.* 2018 išnaikinimo ir plitimo prevencijos priemonės, ir Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatymo 4 straipsnio 3 dalies 4 punktu,

t v i r t i n u Bulvių žiedinio puvinio fitosanitarinės kontrolės ir fitosanitarijos priemonių taikymo tvarkos aprašą (pridedama).

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRĖ

KAZIMIRA DANUTĖ PRUNSKIENĖ

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2007 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. 3D-97
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2023 m. balandžio 4 d. įsakymo Nr. 3D-214
redakcija)

BULVIŲ ŽIEDINIO PUVINIO FITOSANITARINĖS KONTROLĖS IR FITOSANITARIJOS PRIEMONIŲ TAIKymo TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Bulvių žiedinio puvinio fitosanitarinės kontrolės ir fitosanitarijos priemonių taikymo tvarkos aprašu (toliau – Tvarkos aprašas) nurodoma vykdyti sistemingą oficialią *Clavibacter sepedonicus* (Spieckermann & Kotthoff 1914) Nouioui *et al.* 2018 – bulvių žiedinio puvinio sukėlėjo fitosanitarinę kontrolę, siekiant jį aptikti, o aptikus taikyti fitosanitarijos priemones bei užkirsti kelią jų plitimui Europos Sąjungoje. Fitosanitarijos priemonės taikomos nurodytiems *Solanum tuberosum* L. rūšies augalams (toliau – bulvės), išskyrus jų sėklas.

2. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/2031 dėl apsaugos priemonių nuo augalų kenkėjų, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 652/2014 ir (ES) Nr. 1143/2014 ir panaikinamos Tarybos direktyvos 69/464/EEB, 74/647/EEB, 93/85/EEB, 98/57/EB, 2000/29/EB, 2006/91/EB ir 2007/33/EB, su visais pakeitimais, ir Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatymo 4 straipsnio 3 dalies 4 punktu bei 2022 m. liepos 11 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2022/1194, kuriuo nustatomos *Clavibacter sepedonicus* (Spieckermann & Kotthoff 1914) Nouioui *et al.* 2018 išnaikinimo ir plitimo prevencijos priemonės (toliau – Reglamentas (ES) 2022/1194).

3. Tvarkos apraše numatyta fitosanitarinę kontrolę atlieka ir fitosanitarijos priemonės nustato bei jų vykdymą kontroliuoja bei bulves auginančių ūkio subjektų veiklos priežiūrą atlieka Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Tarnyba).

4. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **Labai užkrėsta teritorija** – kaip apibrėžta reglamento (ES) 2022/1194 2 straipsnio 5 dalyje.

4.2. **Nurodyti augalai** – kaip apibrėžta reglamento (ES) 2022/1194 2 straipsnio 2 dalyje.

4.3. **Nurodyti augalai savaiminukai** – kaip apibrėžta reglamento (ES) 2022/1194 2 straipsnio 3 dalyje;

4.4. **Nurodyti kenkėjai** – kaip apibrėžta reglamento (ES) 2022/1194 2 straipsnio 1 dalyje.

4.5. Kitos Tvarkos apraše vartojamos sąvokos apibrėžtos 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/2031 dėl apsaugos priemonių nuo augalų kenkėjų, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 652/2014 ir (ES) Nr. 1143/2014 ir panaikinamos Tarybos direktyvos 69/464/EEB, 74/647/EEB, 93/85/EEB, 98/57/EB, 2000/29/EB, 2006/91/EB ir 2007/33/EB, su visais pakeitimais, Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatyme ir kituose augalų sveikatą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

II SKYRIUS

FITOSANITARINIS PATIKRINIMAS IR FITOSANITARINĖ STEBĖSENA

5. Tarnyba atlieka:

5.1. sėklinių, maistinių bulvių ir ūkio bulvių sėklos stiebagumbių ir pasėlių fitosanitarinius patikrinimus ir (arba) fitosanitarinę stebėseną;

5.2. esant įtarimui dėl nurodyto kenkėjo buvimo arba nurodytų kenkėjų latentinei (ramybės) arba besimptomai fazei nustatyti ima bulvių stiebagumbių mėginius laboratoriniams tyrimams atlikti;

5.3. kiekvienais metais patikrina ne mažiau kaip 25 proc. registruotų Lietuvos Respublikos fitosanitariniame registre maistinių bulvių augintojų gamybos vietas ir paima stiebagumbių mėginius laboratoriniams tyrimams iš viso gamybos vietoje užauginto bulvių kiekio;

5.4. kiekvienais metais patikrina visas registruotų Lietuvos Respublikos fitosanitariniame registre sėklinių bulvių augintojų ir augintojų, kurie toje pačioje gamybos vietoje augina sėklines bulves, skirtas sertifikuoti, bei maistines bulves, gamybos vietas. Augančių bulvių pasėliai ir stiebagumbiai apžiūrimi vizualiai bei iš viso užauginto sėklinių ir maistinių bulvių derliaus paimami mėginiai laboratoriniams tyrimams atlikti;

5.5. neregistruotų Lietuvos Respublikos fitosanitariniame registre maistinių bulvių augintojų gamybos vietos yra tikrinamos ir bulvių stiebagumbių mėginiai laboratoriniams tyrimams imami nustačius, kad Paraiškų priėmimo informacinėje sistemoje deklaruotas 1 ir daugiau hektarų bulvių pasėlio plotas, vykdant Sąjungos karantininio kenkėjo išplitimo atsekamumą arba maistinių bulvių augintojo prašymu.

6. Tarnyba bulvių augintojų gamybos vietose atlieka fitosanitarinę stebėseną pagal Tarnybos direktoriaus įsakymu patvirtintą fitosanitarinės stebėsenos planą.

7. Tarnyba bulvių augintojų gamybos vietoje:

7.1. ima sėklinių ir (arba) maistinių bulvių stiebagumbių mėginius laboratoriniams tyrimams iš sandėlio po derliaus nuėmimo;

7.2. ima bulvių stiebagumbių mėginius laboratoriniams tyrimams iš lauko kuo vėliau, jau nudžiūvus bulvienojams;

7.3. vizualiai apžiūri bulvių pasėlius ir (arba) stiebagumbius tada, kai tenkinamos visos šios sąlygos:

7.3.1. pasodintos sertifikuotos sėklinės bulvės, skirtos maistinėms bulvėms išauginti;

7.3.2. po derliaus nuėmimo bulvės nėra sandėliuojamos, o vežamos galutiniam vartotojui be perkrovimo ir be perpakavimo arba tiesiogiai pristatant į perdirbimo įmonę;

7.3.3. gamybos vieta nėra nurodyto kenkėjo židinis.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-256](#), 2023-04-17, paskelbta TAR 2023-04-17, i. k. 2023-07354

8. Bulvių stiebagumbių vizuali apžiūra ir bulvių stiebagumbių mėginių ėmimas atliekami pagal Tarnybos direktoriaus įsakymu patvirtintą metodiką.

9. Paėmus bulvių stiebagumbių mėginį laboratoriniams tyrimams iš gamybos vietų, partijų ar siuntų, bulvių stiebagumbių tiekimas rinkai ir (arba) pervežimas į kitą saugojimo vietą, kol negauti tyrimo rezultatai, yra galimas tik gavus Tarnybos leidimą.

III SKYRIUS FITOSANITARIJOS PRIEMONĖS

10. Jei oficialioje laboratorijoje atliktais laboratoriniais tyrimais nustatoma, kad nurodyti augalai užkrėsti nurodytu kenkėju, Tarnyba, atsižvelgdama į nurodyto kenkėjo biologiją ir konkrečių bulvių augintojų gamybos, rinkodaros ir perdirbimo sistemas, imasi veiksmų užkrėtimo kilmei ir galimo užkrėtimo mastui nustatyti.

11. Nustačius mėginyje nurodytą kenkėją, užkrėstais laikomi:

11.1. nurodytų augalų partija, kurios mėginyje nustatytas nurodytas kenkėjas;

11.2. laukas (-ai), kuriame nurodyta augalų partija, kurios mėginyje nustatytas nurodytas kenkėjas augo;

11.3. žemės ūkio technika ir transporto priemonės, kurios naudotos nurodytu kenkėju užkrėstų nurodytų augalų partijos priežiūrai ir (arba) vežimui;

11.4. patalpos, kuriose buvo tvarkoma ir (arba) laikoma nurodytu kenkėju užkrėstų nurodytų augalų partija;

11.5. kiti objektai, įskaitant bulvių stiebagumbių rūšiavimo įrenginius ir pakavimo medžiagas, turėjusius tiesioginį kontaktą su nurodytų augalų partija, kurios mėginyje nustatytas nurodytas kenkėjas.

12. Iš bulvių partijos ir (arba) siuntos, pripažintos užkrėsta nurodytu kenkėju, pakartotiniai mėginiai laboratoriniams tyrimams neimami.

13. Galimai užkrėstais laikomi objektai, kurie prieš ir po derliaus nuėmimo ar gamybos metu turėjo sąlytį su Tvarkos aprašo 11 punkte nurodytais užkrėstais objektais:

13.1. nurodyti augalai, auginami gamybos vietoje, kurioje nustatytas nurodyto kenkėjo židinis;

13.2. gamybos vietos arba patalpos, kuriose yra gamybinė grandis ir (arba) įranga, turėjusi sąlytį su nurodytais augalais, kurie laikomi užkrėsti nurodytu kenkėju, kai šios patalpos ir įranga nebuvo išvalyta ir dezinfekuota po sąlyčio su bulvių stiebagumbiais arba nurodytais augalais, laikomais užkrėstais;

13.3. nurodyti augalai, esantys patalpose, kurios nurodytos Tvarkos aprašo 13.2 papunktyje, arba saugoti tuo laikotarpiu, kai bulvių stiebagumbiai arba nurodyti augalai laikomi užkrėstais, buvo saugomi tose patalpose;

13.4. nurodyti augalai, kurie nelaikomi užkrėstais, tačiau turėjo tiesioginį kontaktą su bet kokiais objektais, nurodytais Tvarkos aprašo 11.3–11.5 papunkčiuose prieš šių objektų išvalymą ir dezinfekavimą;

13.5. nurodyti augalai, kurie per klonus susiję su užkrėstais laikomais bulvių stiebagumbiais arba nurodytais augalais ir kurių patikrinimo rezultatai rodo, kad jie yra galimai užkrėsti (nors laboratoriniais tyrimais nustatyta, kad stiebagumbiai ar nurodyti augalai neužkrėsti nurodytu kenkėju, tačiau dėl klonavimo kilmės rizika yra didelė);

13.6. gamybos vieta (-tos), kurioje buvo auginami per klonus susiję su užkrėstais laikomais nurodyti augalai.

14. Jeigu vienoje gamybos vietoje ūkinę veiklą vykdo du ar daugiau tik juridškai atskiri bulvių augintojai, kurie naudoja bendrą žemės ūkio techniką, sandėlius ar kitą įrangą, nustačius nurodytą kenkėją vieno augintojo užaugintose bulvėse, nurodyto kenkėjo židiniu laikomi visų toje pačioje gamybos vietoje ūkinę veiklą vykdančių juridškai atskirų bulvių augintojų ūkiai ir juose taikomos nurodyto kenkėjo židinio sunaikinimo priemonės.

15. Tarnyba, atsižvelgdama į Tvarkos aprašo 11, 13 ir 14 punktų nuostatas ir išnagrinėjusi apklausos būdu ir (arba) organizuotų neplaninių patikrinimų metu surinktą informaciją apie užkrėstais laikomus ir galimai užkrėstais laikomus objektus, nustato demarkacinę zoną, nurodydama:

15.1. užkrėstą zoną:

15.1.1. užkrėstais laikomus objektus;

15.1.2. galimai užkrėstais laikomus objektus;

15.2. buferinę zoną (-as), kurią (-ias) sudaro gamybos vieta (-os), kurioje (-se) auginamos ir (arba) tvarkomos bulvės, ir kuri (-ios) ribojasi su gamybos vieta (-omis), kurioje (-se) nustatytas nurodytas kenkėjas;

15.3. tos pačios kilmės sėklinės bulves.

16. Nurodyto kenkėjo buvimui patvirtinti arba paneigti Tarnyba privalo atlikti nurodytų augalų laboratorinį tyrimą pagal Tarnybos direktoriaus patvirtintą metodiką bei tinkamai laikyti arba sunaikinti panaudotą medžiagą.

17. Kol bus patvirtintas arba paneigtas įtariamas užkrėtimas nurodytu kenkėju, kai nustatomi vizualiniai nurodyto kenkėjo simptomai, arba gauti teigiami rezultatai atlikus pirmąjį laboratorinių tyrimų dėl nurodyto kenkėjo nustatymo etapą, Tarnyba privalo:

17.1. uždrausti visų partijų bei siuntų, iš kurių buvo paimti mėginiai, gabenimą, tiekimą rinkai, išskyrus atvejus, kai tam gabenimui yra gautas leidimas iš Tarnybos;

17.2. atlikti patikrinimus bei prireikus laboratorinius tyrimus, siekiant nustatyti nurodyto kenkėjo užkrėtimo kilmę;

17.3. prižiūrėti visų kitų nurodytų augalų, esančių patalpose arba šalia patalpų, kur buvo įtariamas nurodyto kenkėjo paplitimas, judėjimą;

17.4. kilus auginimo vietos pripažinimo didelio užsikrėtimo teritorija grėsmei gali būti taikomos kitos su Europos Komisija suderintos fitosanitarijos priemonės.

18. Laboratoriniais tyrimais patvirtinus nurodytų augalų užsikrėtimą nurodytu kenkėju Tarnyba imasi veiksmų, kad kiekviena tos pačios kilmės bulvių stiebagumbių ir (arba) nurodytų augalų, kurie per klonus susiję su užkrėstais laikomais bulvių stiebagumbiais ir (arba) nurodytais augalais, partija būtų patikrinta ir atlikti laboratoriniai tyrimai vadovaujantis Tarnybos direktoriaus patvirtinta metodika. Jei šiuo patikrinimu nustatomas užkrėtimas nurodytu kenkėju, Tarnyba atlieka Tvarkos aprašo 15 punkte nustatytus veiksmus.

19. Laboratoriniais tyrimais nepatvirtinus nurodytų augalų užsikrėtimo nurodytu kenkėju, Tarnyba ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po vienu metu paimtų nurodytų augalų visų mėginių ištyrimo surašo Tarnybos direktoriaus nustatytos formos dokumentą, kuriuo nurodytų augalų savininkas informuojamas apie laboratorinių tyrimų rezultatus ir draudimo realizuoti ištirtų nurodytų augalų partiją (-as) panaikinimą. Jeigu galutinis laboratorinis tyrimas nurodyto kenkėjo nenustatė, tačiau prieš tai buvo gautas įtarimas, įvertinusi riziką Tarnyba uždraudžia šias bulves sodinti ir nurodo stiebagumbius tiekti rinkai vykdant Tvarkos aprašo 24 punkto reikalavimus.

20. Nustačius nurodytų augalų užsikrėtimą nurodytu kenkėju, Tarnyba ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po vienu metu paimtų nurodytų augalų visų mėginių ištyrimo surašo Tarnybos direktoriaus nustatytos formos dokumentą, kuriuo nurodytų augalų savininkas informuojamas apie laboratorinių tyrimų rezultatus ir veiksmus dėl nurodyto kenkėjo sunaikinimo.

21. Nurodytu kenkėju užsikrėtusių nurodytų augalų savininkas ar jo įgaliotas asmuo turi užtikrinti, kad užkrėstais laikomi bulvių stiebagumbiai bus nukasti, tačiau nebus sodinami (nebus naudojami tolesniam dauginimui), ir nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo užsikrėtimo patvirtinimo, bus taikoma bent viena iš šių fitosanitarijos priemonių:

21.1. bulvių stiebagumbiai užkasami kontrolinio žemės sklypo lauke, užpilant 0,7–1 m storio žemių sluoksni. Užkrėstų bulvių stiebagumbių užkasimo vietoje ir 5 m spinduliu aplink ją mažiausiai 4 metus žemė negali būti dirbama, o likusioje lauko dalyje bulvių žiedinio puvinio židinio laikotarpiu negali būti sodinamos bulvės. Tais atvejais, kai dėl nepalankių gamtos sąlygų šios fitosanitarijos priemonės per nustatytą laikotarpį pritaikyti neįmanoma, Tvarkos aprašo 21 punkte minėtą terminą, oficialiai suderinus su Tarnyba, leidžiama pratęsti ne ilgiau kaip dviem mėnesiams;

21.2. užkrėsti bulvių stiebagumbiai ar nurodyti augalai perdirbami pramoniniu būdu juos tiesiai ir neatidėliotinai pristatant į perdirbimo įmonę. Įmonėje turi būti atliekų šalinimo įrenginiai bei šių įrenginių, saugyklų ir išvažiuojančių transporto priemonių dezinfekavimas, kuris užtikrintų, kad nurodytas kenkėjas neišplis;

21.3. užkrėsti bulvių stiebagumbiai panaudojami savo ūkio gyvūnų pašarui po terminio apdorojimo, užtikrinant, kad nėra nurodyto kenkėjo išplitimo pavojaus;

21.4. užkrėsti nurodyti augalai pašalinami oficialiai tam tikslui patvirtintoje atliekų šalinimo vietoje, kurioje nėra nustatyto pavojaus, kad nurodytas kenkėjas pateks į aplinką, pavyzdžiui, nutekės į dirbamą žemės plotą;

21.5. užkrėsti nurodyti augalai sudeginami;

21.6. prižiūrint Tarnybai, naudojamos užkrėstiems bulvių stiebagumbiams ar nurodytiems augalams taikomos kitos oficialiai pripažintos fitosanitarijos priemonės, užtikrinančios, kad nebus pavojaus nurodytam kenkėjui išplisti (pvz., kompostavimas kartu su nuotekų valyklos dumbliu, biodujų gamybos procesuose). Šių priemonių tinkamumas turi būti pagrįstas moksliniais tyrimais. Apie šių priemonių taikymą turi būti pranešta Europos Komisijai ir kitoms valstybėms narėms.

22. Jeigu užkrėsti bulvių stiebagumbiai buvo pasodinti prieš nustatant užkrėtimą, pasodintos bulvės nedelsiant sunaikinamos pagal Tvarkos aprašo 21 punkto reikalavimus, o laukas, kuriame augo bulvės, laikomas užkrėstu.

23. Visos atliekos, atsiradusios dėl nurodytų augalų, taikant Tvarkos aprašo 21 punkte nurodytas fitosanitarijos priemones šalinamos tokiais būdais:

23.1. bulvių atliekų (įskaitant ir tiekimui rinkai netinkamas bulves bei lupenas) ir kitų kietųjų su bulvėmis susijusių atliekų (įskaitant ir dirvožemį, akmenis) pašalinimas oficialiai tam tikslui patvirtintoje atliekų šalinimo vietoje, kurioje nėra nustatyto pavojaus, kad nurodytas kenkėjas pateks į aplinką, pavyzdžiui, nutekės į dirbamą žemės plotą. Atliekos yra saugiai pristatomos tiesiai į šalinimo vietą, užtikrinant, kad jokia jų dalis nebus išbarstyta;

23.2. sudeginimas;

23.3. prieš pašalinant skystas atliekas, savo sudėtyje turinčias kietųjų dalelių, šios dalelės pašalinamos filtruojant arba nusodinamos. Tuomet skystos atliekos mažiausiai 30 minučių yra kaitinamos mažiausiai 60 °C temperatūroje, užtikrinant tokią temperatūrą visame jų tūryje;

23.4. kitos fitosanitarijos priemonės, jeigu užtikrinama, kad nėra nurodyto kenkėjo išplitimo pavojaus. Šių priemonių tinkamumas turi būti pagrįstas moksliniais tyrimais. Apie šias priemones turi būti pranešta Europos Komisijai ir kitoms valstybėms narėms.

24. Galimai užkrėsti augalai, nurodyti Tvarkos aprašo 13 punkte, negali būti sodinami ir, Tarnybai prižiūrint, turi būti panaudojami arba šalinami taip, kad nurodytas kenkėjas neišplistų, kad bulvės būtų pakuojamos ar perdirbamos tose įmonėse, kuriose yra atliekų šalinimo įrenginiai, taikant tokias fitosanitarijos priemones:

24.1. bulvių stiebagumbius panaudojant maistui ir (arba) tiekiant rinkai kaip maistines bulves, prieš tai supakuojant į ne didesnes nei 25 kg pakuotes, ir realizuojant galutiniam vartotojui be perkrovimo ir perpakavimo;

24.2. bulvių stiebagumbius panaudojant pramoniniam perdirbimui, tiesiogiai ir neatidėliotinai pristatant į perdirbimo įmonę, kurioje yra tinkami atliekų šalinimo ir dezinfekavimo įrenginiai;

24.3. kitaip tinkamai sunaudojant ar pašalinant nustačius, kad nėra nurodyto kenkėjo išplitimo pavojaus ir tik gavus iš Tarnybos leidimą.

25. Jeigu galima užkrėsti bulvių stiebagumbiai buvo pasodinti prieš nustatant užkrėtimą, pasodintos bulvės nedelsiant suvartojamos arba sunaikinamos pagal Tvarkos aprašo 24 punkto reikalavimus, o laukas, kuriame augo užkrėstos bulvės, laikomas galimai užkrėstu.

26. Tvarkos aprašo 11.3–11.5 papunkčiuose nurodytų užkrėstais laikomų objektų arba tiesioginį kontaktą su galimai užkrėstais nurodytais augalais turėjusių tokių objektų savininkai šiuos objektus nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po paskutinio kontakto su pagal Tvarkos aprašo 11 punktą laikomais užkrėstais arba pagal Tvarkos aprašo 13 punktą laikomais galimai užkrėstais augalais ir pagal Tvarkos aprašo 23 punktą laikomomis šalinamomis užkrėstų stiebagumbių susidariusiomis atliekomis, turi išvalyti ir dezinfekuoti naudodami registruotus augalų apsaugos produktus arba sunaikinti užtikrindami, kad nurodytas kenkėjas neišplis. Dezinfekavimo ir (arba) naikinimo darbai atliekami prižiūrint Tarnybai. Tais atvejais, kai dėl nepalankių gamtos sąlygų dezinfekcijos per Tvarkos aprašo punkte nustatytą laikotarpį atlikti neįmanoma, Tarnyba raštu nurodo kitą terminą, jei dezinfekuojamų objektų savininkas raštu įsipareigoja iki dezinfekcijos šių objektų nenaudoti. Po dezinfekcijos bet kuris objektas laikomas neužkrėstu.

27. Jeigu užkrėstų ar galimai užkrėstų stiebagumbių savininkas ar jo įgaliotas asmuo naudojami žemės ūkio technikos, transporto priemonės, patalpos, kuriose yra gamybinė grandis ir (arba) įranga, ar jos nuomos paslaugomis, jis privalo minimų objektų savininką informuoti apie

prievoelę laikantis Tvarkos aprašo 26 punkte nurodyto termino išvalyti ir dezinfekuoti šiuos objektus.

28. Gamybos vietoje, kuri laikoma užkrėsta, bulvių augintojas įgyvendina šias fitosanitarijos priemones:

28.1. lauke, kuris laikomas užkrėstu, taikoma viena iš šių priemonių:

28.1.1. mažiausiai trejus auginimo metus skaičiuojant nuo kitų metų, kai nustatytas užkrėtimas nurodytu kenkėju:

28.1.1.1. naikinami sudygę bulvių savaiminukai;

28.1.1.2. jokie bulvių stiebagumbiai, nurodyti augalai ir sėklos, negali būti sodinami;

28.1.1.3. pirmąjį bulvių auginimo sezoną po Tvarkos aprašo 28.1.1 papunktyje nurodyto laikotarpio ir laikantis sąlygos, kad bent dvejus paskutiniuosius metus iki sodinimo patikrinimo metu lauke nebuvo rasta sudygusių bulvių savaiminukų, leidžiama auginti tik maistines bulves iš sertifikuotų sėklinių bulvių, o išaugintas bulvių stiebagumbių derlius turi būti privalomai ištiriamas oficialioje laboratorijoje;

28.1.1.4. antrąjį bulvių auginimo sezoną po Tvarkos aprašo 28.1.1 papunktyje nurodyto laikotarpio ir (ar) pasibaigus sėjomainos ciklui, kuris, jei planuojama auginti sėklines bulves, tęsiasi mažiausiai 2 metus, gali būti auginamos bulvės sėklai arba maistui, o išaugintas bulvių stiebagumbių derlius turi būti privalomai ištiriamas oficialioje laboratorijoje;

28.1.2. mažiausiai ketverius auginimo metus skaičiuojant nuo kitų metų, kai nustatytas užkrėtimas nurodytu kenkėju:

28.1.2.1. naikinami sudygę bulvių savaiminukai;

28.1.2.2. laukas paliekamas pūdymuoti arba paverčiamas ganykla, kuri nuolat šienaujama arba intensyviai ganoma;

28.1.2.3. pirmąjį bulvių auginimo sezoną, praėjus Tvarkos aprašo 28.1.2 papunktyje nurodytam laikotarpiui ir laikantis sąlygos, kad bent dvejus paskutiniuosius metus iki sodinimo patikrinimo metu lauke nebuvo rasta sudygusių bulvių savaiminukų, leidžiama auginti sėklines ar maistines bulves, o išaugintas bulvių stiebagumbių derlius turi būti privalomai ištiriamas oficialioje laboratorijoje;

28.2. kituose gamybos vietai priklausančiuose laukuose, Tarnybai patvirtinus, kad pašalinti visi sudygstantys bulvių savaiminukai bei atlikti derliaus laboratoriniai tyrimai:

28.2.1. pirmaisiais auginimo metais skaičiuojant nuo kitų metų, kai nustatytas užkrėtimas nurodytu kenkėju:

28.2.1.1. gali būti sodinamos tik oficialiai sertifikuotos sėklinės bulvės ir iš jų auginamas maistinių bulvių derlius;

28.2.1.2. nurodytų augalų partijos priežiūrai ir (arba) vežimui naudota žemės ūkio technika, transporto priemonės, patalpos, kuriose buvo tvarkomi ir (arba) laikomi šie stiebagumbiai, bei kiti objektai, įskaitant bulvių stiebagumbių rūšiavimo įrenginius ir pakavimo medžiagas, turėjusius tiesioginį kontaktą su šiais stiebagumbiais, turi būti po naudojimo išvalomi ir dezinfekuojami Tvarkos aprašo 26 punkte nustatyta tvarka;

28.2.2. antraisiais auginimo metais skaičiuojant nuo kitų metų, kai nustatytas užkrėtimas nurodytu kenkėju, sodinamos oficialiai sertifikuotos sėklinės bulvės ar ūkio bulvių sėkla, kuri buvo užauginta kitoje oficialiai kontroliuotoje neužkrėstoje gamybos vietoje. Ūkio bulvių sėklos mėginiai buvo ištirti oficialioje laboratorijoje ir nurodytas kenkėjas šiose bulvėse nebuvo nustatytas. Iš sertifikuotų sėklinių bulvių gali būti auginama ūkio bulvių sėkla (savo ūkio reikmėms) arba maistinės bulvės;

28.2.3. trečiaisiais auginimo metais skaičiuojant nuo kitų metų, kai nustatytas užkrėtimas nurodytu kenkėju, sodinamos tikrai oficialiai sertifikuotos sėklinės bulvės ar savo ūkio bulvių sėkla, kuri užauginta iš sertifikuotų sėklinių bulvių atliekant oficialią kontrolę, o mėginiai buvo ištirti oficialioje laboratorijoje ir nurodytas kenkėjas šiose bulvėse nebuvo nustatytas. Iš sertifikuotų sėklinių bulvių gali būti auginama ūkio bulvių sėkla (savo ūkio reikmėms) arba maistinės bulvės;

28.3. tose auginimo sistemose, kur galima visiškai pakeisti auginimo terpę, turi būti užtikrinta, kad:

28.3.1. jokie bulvių stiebagumbiai, nurodyti augalai ar sėklos nesodinami ir nesėjami, kol bus išnaikintas nurodytas kenkėjas;

28.3.2. patalpos, kuriose buvo tvarkomi ir (arba) laikomi šie nurodyti augalai ar sėklos, bei kiti objektai, įskaitant bulvių stiebagumbių rūšiavimo įrenginius ir pakavimo medžiagas, turėjusius tiesioginį kontaktą su šiais stiebagumbiais, nurodytais augalais ar sėklomis, turi būti išvalyti ir dezinfekuoti Tvarkos aprašo 26 punkte nustatyta tvarka;

28.3.3. pakeista auginimo terpė;

28.3.4. bulvės auginamos iš oficialiai sertifikuotų sėklinių bulvių arba iš mažų stiebagumbių ar mažų augalų, gautų iš patikrintų šaltinių, kai tam gautas Tarnybos sutikimas raštu.

29. Jeigu nurodytas kenkėjas nustatomas sertifikuotą bulvių sėklą dauginančiose gamybos vietose, Tarnyba ima kiekvieno pradinės kloninės atrankos nurodyto augalo arba elitinės sėklos bulvių mėginius laboratoriniams tyrimams nurodyto kenkėjo kilmei nustatyti. Tarnyba taip pat ima mėginius laboratoriniams tyrimams per klonus susijusių bulvių stiebagumbių siuntų, priklausančių kitiems ūkio subjektams.

30. Per klonus susijusi nurodyto kenkėjo kilmė laikoma patvirtinta, kai mažiausiai dviejose per klonus susijusių stiebagumbių siuntose nustatomas nurodytas kenkėjas ir nėra pagrįstų argumentų, patvirtinančių kitokią nurodyto kenkėjo kilmę.

31. Jeigu laboratoriniais tyrimais ištyrus kitiems ūkio subjektams priklausančias per klonus susijusių bulvių stiebagumbių siuntas nurodytas kenkėjas nustatomas, arba buvo tokių siuntų, kurių ištirti jau nebebuvo galima, visos šios gamybos vietos įtraukiamos į kontroliuojamą nurodyto kenkėjo teritoriją.

32. Nurodyto kenkėjo židinio priežiūros laikotarpiu taikomi papildomi kontrolės metai, jeigu nurodytų augalų gamybos vietoje:

32.1. per Tarnybos nustatytą terminą nurodytu kenkėju užkrėsti nurodyti augalai nebuvo sunaikinti;

32.2. užkrėstuose laukuose pasodinti bulvių stiebagumbiai tais metais, kuriais pagal Tvarkos aprašo 28 punktą buvo draudžiama auginti;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-256](#), 2023-04-17, paskelbta TAR 2023-04-17, i. k. 2023-07354

32.3. kituose laukuose buvo pasodinti galimai užkrėsti nurodyti augalai;

32.4. pasodintos oficialiai nesertifikuotos sėklinės bulvės ar savo ūkio bulvių sėkla, kurios mėginiai nebuvo ištirti oficialioje laboratorijoje dėl nurodyto kenkėjo;

32.5. neatlikti Tvarkos aprašo 26 punkte nurodyti veiksmai;

32.6. nesunaikinti sudygę bulvių savaiminukai.

33. Papildomais kontrolės metais leidžiama sodinti oficialiai sertifikuotas sėklines bulves. Prieš bulvių tiekimą rinkai ar panaudojimą kitoms reikmėms imami mėginiai laboratoriniams tyrimams iš visų gamybos vietoje užaugintų bulvių derliaus. Papildomų kontrolės metų reikalavimai taikomi iš karto po tų metų, kuriais buvo nustatytas pažeidimas, ir reikalavimai išlieka tokie patys, kaip ir prieš tai buvusių židinio kontrolės metų. Ūkio subjektams nevykdant Tarnybos paskirtų fitosanitarinių priemonių dėl nurodyto kenkėjo naikinimo taikoma administracinė atsakomybė pagal Administracinių nusižengimų kodeksą.

34. Tarnyba nurodo Tvarkos aprašo 32.1–32.3 ir 32.6 papunkčiuose minimus stiebagumbius sunaikinti pagal Tvarkos aprašo 21 punkto reikalavimus. Tarnybai paėmus Tvarkos aprašo 32.4 papunktyje nurodytus stiebagumbių derliaus mėginius laboratoriniams tyrimams atlikti ir juose nenustačius nurodyto kenkėjo, šiuos stiebagumbius leidžiama tiekti rinkai vykdant Tvarkos aprašo 24 punkto reikalavimus. Nustačius nurodytą kenkėją augintojas bulvių stiebagumbius turi sunaikinti pagal Tvarkos aprašo 21 punkto reikalavimus.

35. Nustačius nurodytų augalų užsikrėtimą nurodytu kenkėju, Tarnyba ne vėliau kaip per 7 darbo dienas po vienu metu paimtų nurodytų augalų visų mėginių ištyrimo surašo Tarnybos direktoriaus nustatytos formos dokumentą ir kitų nurodytų augalų gamybos vietų, patekusių į demarkacinę zoną, savininkams, informuodama apie privalomą šių fitosanitarijos priemonių taikymą:

35.1. demarkacinėje zonoje nurodytų augalų partijų priežiūrai ir (arba) vežimui naudotos žemės ūkio technikos, transporto priemonių, patalpų, kuriose buvo tvarkomi ir (arba) laikomi šie stiebagumbiai, bei kitų objektų, įskaitant bulvių stiebagumbių rūšiavimo įrenginius ir pakavimo medžiagas, turėjusius tiesioginį kontaktą su šiais stiebagumbiais, išvalymą ir dezinfekavimą Tvarkos aprašo 26 punkte nustatyta tvarka;

35.2. trejus iš eilės auginimo metus skaičiuojant nuo kitų metų, kai nustatyta demarkacinė zona, į šią zoną patekusiuose laukuose gali būti sodinamos oficialiai sertifikuotos sėklinės bulvės ar ūkio bulvių sėkla, kuri buvo užauginta oficialiai kontroliuotoje neužkrėstoje gamybos vietoje. Kiekvienais metais bulvių stiebagumbių derliaus mėginiai turi būti ištirti oficialioje laboratorijoje ir nurodytas kenkėjas šiose bulvėse neturi būti nustatytas, kad kitais metais jas būtų galima naudoti ūkio bulvių sėklai (savo ūkio reikmėms) arba tiekti rinkai kaip maistines bulves.

36. Nepažeisdama Tvarkos aprašo 28 punkte nustatytų fitosanitarijos priemonių, Tarnyba trejus iš eilės auginimo metus (skaičiuojant nuo kitų metų, kai nustatyta demarkacinė zona):

36.1. kontroliuoja į demarkacinę zoną patekusias nurodytų augalų gamybos vietas ir patalpas, kuriose yra gamybinė grandis ir (arba) įranga, turėjusi sąlytį su nurodytais augalais iš demarkacinės zonos;

36.2. atlieka sistemingus oficialius nurodyto kenkėjo paieškos ir laboratorinius tyrimus;

36.3. kur tikslinga, sudaro visų sėklinių bulvių atsargų pakeitimo per tam tikrą laikotarpį programą;

36.4. kilus nurodyto kenkėjo išplitimo pavojui, nurodo papildomas fitosanitarijos priemones, skirtas nurodyto kenkėjo išplitimui sustabdyti, ir apie jų taikymą informuoja Europos Komisiją ir kitas valstybes nares.

37. Į Lietuvos Respublikos teritoriją draudžiama įvežti, joje vežti nurodytus kenkėjus, išskyrus atvejus, kai jie skirti moksliniams tikslams ar selekciniam darbui atlikti ir atitinka Tam tikrų augalams ir augaliniams produktams kenksmingų organizmų, augalų, augalinių produktų ir kitų objektų, skirtų mokslo ir selekcijos tikslams, įvežimo į Lietuvos Respubliką iš trečiųjų šalių, jų vežimo tarp Europos Sąjungos valstybių ir pervežimo šalies teritorijoje taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 3D-262 „Dėl Tam tikrų augalams ir augaliniams produktams kenksmingų organizmų, augalų, augalinių produktų ir kitų objektų, skirtų mokslo ir selekcijos tikslams, įvežimo į Lietuvos Respubliką iš trečiųjų šalių, jų vežimo tarp Europos Sąjungos valstybių ir pervežimo šalies teritorijoje taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus.

IV SKYRIUS BULVIŲ IMPORTUI IŠ LABAI UŽKRĖSTŲ TERITORIJŲ TAIKOMOS LAIKINOSIOS PRIEMONĖS

38. Maistinės bulvės iš labai užkrėstos teritorijos gali būti vežamos į kitas Europos Sąjungos teritorijas, jeigu:

38.1. siunta vežama su augalo pasu, įrodančiu siuntos sveikatingumą;

38.2. Tarnybai pateikiamas įrodymas, jog bulvės kilusios iš auginimo vietos, registruotos ir prižiūrimos kompetentingų institucijų ir oficialiai pripažintos neužkrėstomis nurodytu kenkėju arba yra atliktas oficialioje laboratorijoje laboratorinis tyrimas ir nurodytas kenkėjas nenustatytas.

39. Neįvykdžius Tvarkos aprašo 38 punkte nurodytų sąlygų imami mėginiai iš bulvių siuntos ir atliekami laboratoriniai tyrimai. Jei laboratoriniais tyrimais patvirtinta, kad bulvės yra užkrėstos nurodytu kenkėju, jos sunaikinamos pagal Tvarkos aprašo 21 punkto reikalavimus, jei užkrėtimas nepasitvirtina, jas leidžiama tiekti rinkai vykdant Tvarkos aprašo 24 punkto reikalavimus.

V SKYRIUS INFORMACIJOS PERDAVIMAS UŽSIENIO VALSTYBĖMS IR TARPTAUTINĖMS ORGANIZACIJOMS

40. Tarnyba kaupia informaciją apie nustatytus nurodyto kenkėjo židinius, taiko fitosanitarijos priemones, kol bus nustatyta, kad nurodyto kenkėjo židinis visiškai sunaikintas.

41. Nustačius nurodytą kenkėją nurodytų augalų gamybos vietoje, Tarnyba nedelsiant turi pranešti Europos Komisijai apie naują židinio atsiradimą, jei Lietuva neįtraukta į labai užkrėstos teritorijos šalių sąrašą.

42. Ne vėliau kaip kiekvienų metų balandžio 30 d. Tarnyba Europos Komisijai ir kitoms valstybėms narėms pateikia nurodyto kenkėjo fitosanitarinių patikrinimų ir fitosanitarinės stebėsenos rezultatus, atliktus per praėjusius kalendorinius metus.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

43. Asmenys, pažeidę Tvarkos aprašo reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

44. Tarnybos sprendimus, veikimą arba neveikimą ūkio subjektas gali savo pasirinkimu apskųsti Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka Tarnybos vadovui arba žemės ūkio ministrui arba Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos administracinių ginčų komisijai arba administraciniam teismui Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-794](#), 2010-09-01, Žin., 2010, Nr. 106-5483 (2010-09-09), i. k. 1102330ISAK003D-794

Dėl žemės ūkio ministro 2007 m. vasario 28 d. įsakymo Nr. 3D-97 "Dėl Bulvių žiedinio puvinio fitosanitarinės kontrolės ir fitosanitarijos priemonių taikymo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-328](#), 2018-05-23, paskelbta TAR 2018-05-25, i. k. 2018-08395

Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. vasario 28 d. įsakymo Nr. 3D-97 „Dėl Bulvių žiedinio puvinio fitosanitarinės kontrolės ir fitosanitarijos priemonių taikymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-214](#), 2023-04-04, paskelbta TAR 2023-04-04, i. k. 2023-06368

Dėl žemės ūkio ministro 2007 m. vasario 28 d. įsakymo Nr. 3D-97 „Dėl Bulvių žiedinio puvinio fitosanitarinės kontrolės ir fitosanitarijos priemonių taikymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-256](#), 2023-04-17, paskelbta TAR 2023-04-17, i. k. 2023-07354

Dėl žemės ūkio ministro 2007 m. vasario 28 d. įsakymo Nr. 3D-97 „Dėl Bulvių žiedinio puvinio fitosanitarinės kontrolės ir fitosanitarijos priemonių taikymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo